

De heer Jaak Gabriëls:

Mevrouw de voorzitter, tijdens de studiereis die ik, samen met een aantal andere Vlaamse volksvertegenwoordigers, naar de Verenigde Staten heb ondernomen, heb ik een aantal interessante gesprekken gevoerd. De mensen die er toen bij waren, herinneren zich allicht de gesprekken die we in Washington voerden met de mensen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank. De subprime crisis werd daar toen al volop aangevoeld. Die experts hebben ons toen verteld dat Europa hier ook mee zou worden geconfronteerd. Volgens hen situeerde 60 percent van de weerslag zich in de VS en mocht Europa 40 percent van de weerslag verwachten.

Dit is eigenlijk vrij logisch. Er is immers sprake van een wereldwijde betrokkenheid binnen onze economie en onze financiële instellingen. Het is eigenaardig vast te stellen dat sommige experts deze ongerustheid iets te gerust opzij hebben geschoven. Ze deden dit wellicht om paniek te vermijden.

Ondertussen zijn we natuurlijk door de gebeurtenissen ingehaald. Dat de Vlaamse overheid en de verschillende aandeelhouders snel en goed hebben gereageerd, kunnen we enkel toejuichen. We steunen de maatregelen van de Vlaamse Regering ten volle. Daar gaat het debat vandaag tenslotte over. De reacties op de beurs van de voorbije twee dagen bewijzen overigens dat het hier een goede maatregel betreft. We mogen natuurlijk niet te euforisch worden. We hopen dat het om een ommekeer gaat. In welke mate die ommekeer definitief zal zijn, zal tijdens de volgende dagen en weken moeten blijken.

De enige bezorgdheid van de Vlaamse Regering behelst wellicht het beschermen van miljoenen spaarders en van onze economie tegen paniekreacties en paniekvoetbal. Zoals reeds gesteld, heeft de Vlaamse Regering hiertoe 500 miljoen euro uit het Toekomstfonds tijdelijk ter beschikking gesteld. Dit lijkt me alleszins de beste investering in de toekomst.

Die beslissing was nodig voor het voortbestaan van de markt, voor de bescherming van veel gewone spaarders, kortom, voor de toekomst van het economisch en financieel weefsel in Vlaanderen. Die middelen zijn goed besteed.

We moeten uit deze gebeurtenissen tevens de juiste lessen trekken. De globalisering is een feit. Ook op het financiële vlak zitten we vanzelfsprekend met een schaalvergroting. Bij ons heeft dit ertoe geleid dat slechts weinig mensen nog in een bank langslopen. Ze doen aan home banking, en alle manoeuvres worden thuis uitgevoerd. Vroeger leek het rechtstreeks contact tussen de loketbediende of de bankier en de klant een evidentie. Het herstel van meer menselijk contact mag zeker een van de aanbevelingen zijn. Volgens mij hebben de mensen daar behoefte aan.

Ik wil hier ook waarschuwen tegen diegenen die uit deze gebeurtenissen lessen willen trekken die inhouden dat de principes van de vrije markt in vraag worden gesteld. De vrije markt heeft niets met ongebreideld kapitalisme te maken. Er kan toch geen drang zijn om terug te keren naar het verdoken of open collectivisme dat zijn ondeugdelijkheid doorheen de geschiedenis voldoende heeft bewezen.

Open Vld is het compleet eens met de uitspraak die Karel Van Miert gisteren deed in een TV-debat: hoe meer we de vrije markt toelaten, hoe noodzakelijker transparantie en controlesystemen zijn.

Ik zou de Vlaamse Regering dan ook willen vragen om samen met de federale regering een gezamenlijk standpunt uit te werken. Dit standpunt moet vervolgens op het Europese forum worden bepleit. Er moet werk worden gemaakt van de transparantie en van de controle. We zitten er Europees trouwens al middenin. Fortis is een aangelegenheid van de hele Benelux. Dexia is een Belgisch-Franse en Luxemburgse aangelegenheid. Ik denk dat we Frankrijk, als voorzitter van de Europese Unie, gerust mogen aanporren om wat alerter te zijn en om wat assertiever op de feiten te reageren, zeker in Europees verband.

De Vlaamse Regering kan ook, onder meer via de formules van de rondetafels, de financiële wereld samenbrengen. Ik heb dat destijds als minister al gedaan. Ik weet dat die sector verscheiden is. En ik weet dat de problematiek wereldwijd is. Maar het is heel belangrijk de neuzen in de zelfde richting te doen wijzen. Ik juich zeker toe wat minister van Economie Patricia Ceysens net heeft aangehaald: dat het decreet op het flexibeler maken van de waarborgen bij investeringen daarbij een heel belangrijk instrument kan zijn.

Ik denk ook dat de Vlaamse Regering op dit ogenblik met gezag kan optreden. Zij kan op de verschillende fora, zowel op federaal als op Europees niveau, als een van de weinige regio's praten over een gezond financieel beleid. Schuldenvrij: wie kan dat in Europa zeggen, ook namens de regio's? Wij weten natuurlijk dat er op dat vlak een Europa met twee snelheden bestaat. Laat ons dan beginnen met het Europa van de vijftien landen die in de Eurozone gevat zijn, om te bewijzen dat men ten opzichte van deze uitdagingen een efficiënt antwoord kan geven en niet besluiteloos aan de zijlijn staat.

Wij zullen trouwens ook aan de leden van de commissie Financiën en Begroting voorstellen om dit in de commissie op de voet te volgen. Tussendoor willen wij ook de leden van de Gemeentelijke Holding, waarover hier een aantal vragen werden gesteld, uitnodigen in die financie- en begrotingscommissie van ons parlement zodat wij een debat ten gronde kunnen voeren.

Ik denk, collega's, dat wij allemaal willen dat er over de partijgrenzen heen op Europees niveau een efficiënt en transparant controlemechanisme op touw wordt gezet, dat uiteindelijk ten aanzien van de ongerustheid van miljoenen mensen in Europa een definitief en deugddoend antwoord kan geven. Als we daartoe in staat zijn, zijn wij in staat om uit deze crisis de nodige lessen te trekken en aan de verzuchtingen van al de betrokken mensen een afdoend antwoord te geven. Onze mensen hebben daar recht op! *(Applaus bij de meerderheid)*